Oponentský posudek na diplomovou práci Michala Drasticha
na téma
„ Alternativy nepodmíněného trestu odnětí svobody“

Předložená diplomová práce je orientována na rozbor vybraných alternativních trestů. Předmětem zkoumání jsou nejvýznamnější alternativy nepodmíněného trestu odnětí svobody (z hlediska právní úpravy i z hlediska četnosti jejich využití v praxi). Postupně jsou tak v práci analyzovány podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem, trest obecně prospěšných prací, peněžitý trest a trest domácího vězení. V rámci rozboru těchto trestů diplomant nejprve charakterizuje jejich právní povahu a historický vývoj a poté důkladně zkoumá jejich platnou právní úpravu (zákonné podmínky pro jejich ukládání, způsob jejich výkonu, možnosti jejich přeměny v nepodmíněný trest odnětí svobody, příp. v jiný alternativní trest). Analýzu každého z alternativních trestů doplňuje pohledem na statistická data dokumentující četnost jeho využití v praxi. Zázemí pro rozbor jednotlivých alternativních trestů tvoří pojednání o obecně teoretických otázkách trestání (pojmu a účelu trestu, konceptu restorativní justice, negativních stránkách nepodmíněného trestu odnětí svobody, přednostech alternativních trestů a jejich vývoji v mezinárodním kontextu a v tuzemském právním prostředí a formách činnosti Probační a mediační služby v oblasti výkonu alternativních trestů), které předchází rozboru jednotlivých alternativních trestů. V závěru práce autor jednak celkově hodnotí význam alternativních trestů a jejich platnou právní úpravu a jednak přehledně uvádí doporučení, k nimž na podkladě provedeného rozboru dospěl a které by podle jeho názoru mohly přispět ke zdokonalení české právní úpravy.

Zpracování dané problematiky má celkově velmi dobrou úroveň. Práce je přehledně uspořádána a má logickou stavbu. Výklad svědčí o tom, že se diplomantovi podařilo do patřičné hloubky proniknout do problematiky alternativního trestání. Přitom se neomezil jen na studium odborné literatury, ale zaměřil se také na zkoumání konkrétních postupů aplikační praxe a na zmapování problémů, s nimiž se praxe potýká. Z práce je patrné, že diplomant přistupoval ke zpracování daného tématu s potřebnou mírou samostatnosti. Vyhledal rozdílné názory na řešení řady otázek, navzájem je konfrontoval a formuloval vlastní, patřičně odůvodněná stanoviska. Jeho návrhy lze považovat vesměs za opodstatněné a přínosné..

K práci lze mít jen dílčí připomínky. Např. na str. 18 dole autor v rozporu se smyslem pojmu alternativa nepodmíněného trestu odnětí svobody považuje za alternativní tresty všechny tresty, které nejsou spojeny s odnětím svobody, a to včetně trestu ztráty čestných titulů nebo vyznamenání, který může být uložen pouze vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody (§ 78 odst. 1 TZ). Na str. 81 v 1. odst. autor dostatečně neodůvodnil svůj návrh na speciální stanovení nižšího počtu denních sazeb a maximální výše jedné denní sazby pro případ, že je peněžitý trest ukládán podle ustanovení § 67 odst. 2 písm. b) TZ, a proto tento jeho návrh nepůsobí přesvědčivě. Mám za to, že ke zprůhlednění právní úpravy peněžitého trestu by příliš nepřispěl ani návrh na zavedení obecné hranice počtu denních sazeb v závislosti na tom, jaká je horní hranice trestní sazby pro daný trestný čin, k němuž se autor přiklání na str. 81.

Práci doporučuji k obhajobě.

Předběžné hodnocení práce: výborně

Otázka k obhajobě: Hlavní problémy právní úpravy přeměny trestu obecně prospěšných prací podle § 65 odst. 2 TZ.

Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
oponent

V Praze dne 1. 9. 2018